

КОМПЛЕКСНИ ПОСТУПАК УЧЕЊА ПОЧЕТНОГ ЧИТАЊА И ПИСАЊА

- Комплексни поступак је релативно млад, користи се око 30 година у нашим школама. Његов творац је Јелена Миоч, учитељица из Београда. Поникао је у пракси па је онда теоријски потврђен.
- У почетку је као и свака иновација у педагошкој средини примљен са већим или мањим отпором. Данас је веома популаран, мада ни изблиза колико би требало с обзиром на своју ефикасност - комплексни поступак даје веома добре резултате и обезбеђује квалитетно и брзо савладавање читања и писања.
- Полази од сазнања да се читање учи целовито. Корени овог поступка су у тзв, глобалној методи која подразумева целовито сагледавање речи и реченица без анализе на њихове саставне елементе.
- Измењен је однос између наставника и ученика. Наставник не одржава наставу на класичан начин, нема обраде градива на начин у коме је наставник веома активан а ученици пасивни. Наставник на часовима организује различите активности у којима учествују сви ученици без обзира на разлике у знању. Сви ученици су током целог часа потпуно активни и свако ради на нивоу свога знања.
- Овај поступак захтева орд ученика максимално ангажовање и висок степен самосталности. Ученик сам одабере одређене активности, сам се ангажује и то га мотивише.
- Слова се усвајају целовито, у контексту целокупног живота у учионици. Чим ученик уђе у учионицу мора се сусрести са посебно осмишљеним простором: по зидовима могу бити постављене разне слике испод којих су исписане речи, зидови могу бити украшени словима тако да ученици са њиховом графичком структуром стално комуницирају.
- Традиционални буквар не одговара потребама комплексног поступка. Заступници овог поступка се залажу за тзв. почетнице. Сматра се и да је најбоље да ученици користе свеске без извучених линија, са тзв. *иразним* странама.
- Тешко је описати један час рада по комплексном поступку и прогласити га за типичну методичку структуру. Ови часови су веома различити и готово да нема потпуно методички истоветних.
- Уопштено узевши, у настави почетног читања и писања по комплексном поступку уочавама четири етапе:

- припремни период,
- усвајање слова и савладавање шчитавања речи и кратких реченица,
- изграђивање правилне технике читања и разумевања прочитаног и
- усавршавање логичког читања.

Припремни период

- Ученици су у непосредном контакту са свиом словима. Ради се на развијању визуелне културе. Полази се од чињенице да је за ученике лакше уочавање слова од њихове фонетске садржине у изговореним речима.
- Наставник пише на табли поједине речи и изразе, изговарајући при томе јасно сваку реч и сваки глас. Процес писања прати процес шчитавања. Затим ученици изговарају те речи.
- На исти овај начин се ради и на разредној, односно на дечјим илустрованим словарицама.
- Потом следи ученичко записивање речи у свескама.
- Припремни период траје од 7 до 10 дана.

Усвајање слова и савладавање шчитавања речи и кратких реченица

- У комплексном поступку полази се од представе слова, а не од представе гласа као у монографском. Уз показивање слова изговара се одговарајући глас.
- За разлику од монографског поступка, где се слова проучавају континуирано, једно по једно, по комплексном поступку ученицима се сва слова показују одједном. Уз свако слово постоји сличица одговарајућег предмета чије име почиње тим словом.
- Полази се од језичког сазнања да је реч носилац значења, а не слово или слог.
- Ученици усвајају слова индивидуално по свом избору, па и напредују индивидуално. Ни на једног ученика се не врши притисак да учи брже, како би стигао остале.
- Основни облици рада у овој етапи су:
 - заједничка вежбања на илустрованим словарицама;
 - самостални рад ученика на словарици;
 - ученичко записивање штампаним словима;
 - упућивање на дечју штампу - ученици исецају речи и реченице које су прочитали исхватили.
- Ова етапа траје од месец дана до шест недеља.

Израђивање правилне технике читања и разумевања прочићаној

- Ученици се оспособљавају за самостално читање са разумевањем.
- Шчитавање прелази у читање.
- Организују се разне вежбе читања: хорско читање, индивидуално читање, гласно индивидуално читање итд.
- Ова етапа траје до краја првог полугодишта.

Усавршавање логичкој читања

- Систематски се ради на усавршавању читања, које подразумева: правилно читање, тачно и течно читање, брзину читања која је све ближа брзини нормалног говора, способност схватања садржаја, развијање културе усменог и писменог изражавања итд.